

19.1.2021

6

Erityisuimakortin myöntämisperusteiden päivittäminen ja hakuohjeet

HEL 2019-004390 T 12 03 00

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyy liitteenä 1 olevat päivitetty erityisuimakortin hakuohjeet ja myöntämiskriteerit alkaen 1.8.2021.

Esittelijän perustelut

Helsingiläisillä, joilla on vamma tai pitkäaikaissairaus, on ollut mahdollisuus lunastaa erityisuimakortti vuodesta 1987 lähtien. Erityisuimakortin tavoitteena on aktivoida helsinkiläisiä vammaisia ja pitkäaikaissairaita henkilöitä omaehtoisen vesiliikunnan pariin tavanomaista edullisemman hinnan avulla. Myöntökriteereissä painottuu se, että vesiliikunnalla tulee olla henkilön toimintakyvylle erityistä hyötyä verrattuna muihin mahdollisiin liikuntamuotoihin.

Erityisuimakortin hinta on ollut 1.5.2019 lähtien 56 euroa/vuosi + henkilökohtainen ladattava kulunvalvonta- ja asiakaskortti 4 euroa. Kortilla pääsee uimaan useisiin Helsingin kaupungin ja muiden tahojen ylläpitämiin uimahalleihin ja maauimaloihin Helsingin alueella. 1.1.2020 alkaen erityisuimakortti on oikeuttanut myös Itäkeskuksen, Jakomäen ja Pirkkolan uimahallien kuntosalien käyttöön. Erityisuimakortteja myyvät kaupungin omat uimahallit (Itäkeskus, Jakomäki, Pirkkola ja Yrjönkatu), uimastadion ja Kumpulan maauimala sekä Töölön kisahallin valvomo.

Vuonna 2019 erityisuimakortteja myytiin yhteensä 6 074 kpl. Tulot myynnistä olivat 294 870 euroa. Liikuntakäynneistä noin 75 % tapahtui muissa kuin Helsingin kaupungin hallinnoimissa halleissa eli Urheiluhallit Oy:n, Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy:n, Vuosaaren Urheilutalo Oy:n, Lauttasaaren Yhteiskoulun ja Helsingin Suomalaisen Yhteiskoulun uimahalleissa. Nämä tahot laskuttivat kaupungilta yhteensä 222 271 euron osuuden myyntituloista.

Erityisuimakortin myöntämiskriteerit, niihin liittyvät aloitteet ja ehdotukset sekä kortin hinnan päivittäminen käsitellään tavallisesti noin kahden vuoden välein perustettavassa moniammatillisessa työryhmässä. Työryhmän keskeisenä tehtävänä on valmistella esitys erityisuimakortin myöntämiskriteereistä ja hinnasta. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää myöntämiskriteereistä ja toimialajohtajalle on delegoitu toimivalta päättää hinnoista (kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 8.9.2020, § 123).

19.1.2021

Edellisen kerran erityisuimakortin kriteerejä käsiteltiin kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnassa 18.6.2019. Tällöin päivitetty kriteerit tulivat voimaan 28.6.2019. Lautakunta päätti 17.12.2019 kokouksessaan ns. erityisuimakorttityöryhmän tavanomaisen aikataulun aikaistamisesta. Työryhmä velvoitettiin käsittelemään asiaa seuraavan kerran jo vuoden 2020 aikana. Liikuntajohtaja päätti työryhmän perustamisesta 7.5.2020 ja nimesi sen jäsenet. (Liite 2).

Työryhmä toimi ajalla 25.5.2020–30.11.2020, jona aikana se kokoontui kuusi kertaa. Työryhmä käsitteli kaikki nykyiset erityisuimakortin myöntämiskriteerit sekä erityisuimakortin hakuprosessin ja ohjeistuksen. Aloitteiden ja muiden huomointipyyntöjen perusteella työryhmä käsitteli lisäksi seuraavat muutostoiveet erityisuimakortin myöntämiskriteeriin: lymfaturvotus (oire), autismikirjo aikuisilla, munuaissiirteen saaneet, uniapnea ja EU:n vammaiskortti. Työryhmä käsitteli myös erityisuimakortin hintaa.

Työryhmä teki esityksen erityisuimakortin myöntämiskriteerien ja hinnan muuttamisesta, sekä eräitä ehdotuksia hakumenettelyn uudistamiseen. (Liitteet 1, 3 ja 4) Työryhmän yksi jäsen ei kannattanut myöntämiskriteerien eikä hinnan muuttamista. Työryhmän työskentelyn päätettyä esityksestä pyydettiin kannanottoa myös vammaisneuvostolta. (Liite 5.)

Työryhmän muutosesitysten keskeisenä perusteluna on yhdenvertaisuuden edistäminen siitä näkökulmasta, että erityisuimakortin myöntämiskriteerien tulee olla selkeät ja yksiselitteiset, ja että kaikkien edunsaajien osalta niitä sovelletaan samalla tavalla. Työryhmän näkemys on, että erityisuimakortin tarkoituksena on aktivoida liikunnan pariin erityistä tukea tarvitsevia kohderyhmiä, joiden liikkumismahdollisuudet ovat vesiliikuntaa lukuun ottamatta hyvin rajalliset, ja toisaalta sellaisia henkilöitä, joiden sairauksiin nimenomaan vesiliikunnan hyödyistä on tieteellistä näyttöä. Näiden kriteerien tulee täyttyä niiden henkilöiden osalta, joille erityisuimakorttioikeus myönnetään.

Työryhmän esitys on vesiliikunnan erityisten etujen ja kriteereihin ehdotettujen muutosten osalta johdonmukainen. Koronaepidemia on kuitenkin muuttanut vallitsevaa yhteiskunnallista tilannetta merkittävästi, ja heikentänyt entisestään heikommassa asemassa olevien henkilöiden liikkumismahdollisuuksia, minkä riskinä ovat mm. pitkäaikaiset terveydelliset ja sosiaaliset haitat. Näistä syistä erityisuimakortin hankintaetua ei ole perusteltua poistaa tässä tilanteessa tähän saakka edunsaaneilta henkilöryhmiltä, vaikka osa niihin kuuluvista henkilöistä ei hyödykään erityisellä tavalla nimenomaan vesiliikunnasta muihin liikuntamuotoihin nähden.

19.1.2021

Esittelijän esityksessä erityisuimakortin voimassaoleviin myöntämiskriteereihin ei tehdä muutoksia, mutta hakuohjeisiin, niiden liitteisiin ja muihin käytäntöihin tehdään työryhmän esittämät muutokset. Erityisuimakortin hinta korotetaan työryhmän esittämään 60 euroon, kun toimialajohtajan päätöksellä päivitetään kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan hinnastoa. Hintamuutos astuu voimaan 1.8.2021.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Tuuli Salospohja, liikuntapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87500
tuuli.salospohja(a)hel.fi
Tarja Vartiainen, liikunnansuunnittelija, puhelin: 310 87509
tarja.vartiainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Päivitetyt erityisuimakortin hakuohjeet ja myöntämiskriteerit
- 2 Liikuntajohtajan päätös erityisuimakorttityöryhmän perustamisesta
- 3 Työryhmän esitys erityisuimakortin myöntämisperusteiden päivittämisestä ja hinnan muuttamisesta
- 4 Liikunnan ja liikkumisen tukimuotoja Helsingissä
- 5 Vammaisneuvoston kannanotto erityisuimakortin kriteereistä ja hinnan korotuksesta

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta